

Byplanlægning med tyvens øjne

Nabohjælp, tryghedsvandring og undervisning har virket: Det høje indbrudstal i Furesø Kommune er faldet drastisk. Nu vil kommunen også teste, om man kan planlægge sig til boligområder, der i deres fysiske udformning er mindre attraktive for indbrudstyve.

Af journalist Emilie Koefoed

Jeg vogter her! står der på et skilt med et billede af en schæferhund. Inde i flere af de gule parcelhuse sidder folk, coronahjemsendte, ved deres computere. En mand ordner have, et ældre par vender tilbage i bil fra indkøb. Ellers er der stille på en hverdagsformiddag i Grundejerforeningen Baunehøjpark – et boligområde, der ligger naturskønt i en lille lomme mellem skov og fredede områder med udsigt til Farum Sø. Foråret er begyndt at vise sig, og mirabelletræerne drysser allerede hvide kronblade.

Sådan oplever man måske området, hvis man er almindelig besøgende i Baunehøjpark. En anden måde at se det på er fra tyvens perspektiv, og da er det helt andre ting, man noterer sig: de lukkede gavle uden vinduer eller døre, de mange hække, de snørklede stier.

Bagstier kan være en flugtvej for indbrudstyve.

Det er med tyvens øjne, at borgerne pludselig ser deres eget boligområde, når kommunen tilbyder tryghedsvandring med eksperter i indbrudsforebyggelse. Her får borgerne bedre forståelse for de fysiske forhold ved deres huse, haver og fællesområder, der gør det nemmere at være indbrudstyv. Vandringerne er en del af Furesø Kommunes samlede tryghedsindsats.

Bekæmpelse af uønskede besøg

Mange indbrud i Danmark sker i villa- og parcelhuskvarterer, Nordsjælland er særligt plaget. Furesø Kommune har tidligere været værst ramt med 450 indbrud om året i gennemsnit. Men siden 2016, hvor man begyndte at arbejde fokuseret med tryghed, er indbrudstallet mere end halveret. Som den første kommune i landet deltog Furesø i 2018 i den nationale kampagne Bo trygt. Kommune og politi samarbejder om initiativer som nabohjælp, tryghedsvandring og foredrag for borgerne samt undervisning af kommunens personale. Det er alt sammen med til at udbrede kendskabet til de kriminalpræventive principper og fysiske tiltag, som man ved virker indbrudsforebyggende.

Nu vil Furesø Kommune gå skridtet videre og arbejde med tryghed og indbrudsforebyggelse i selve planarbejdet. En ting er nemlig at kende til og formidle principperne, men en anden og langt sværere øvelse er at gøre noget konkret ved bygninger og de omgivende arealer. En arbejdsgruppe deltager derfor i et projekt under Dansk Byplanlaboratorium, der skal teste, hvor langt man kan komme med de kriminalpræventive principper, når man planlægger nye boligområder eller omdanner et eksisterende. Baunehøjpark er første case, hvor Furesø Kommune vil se på, om man gennem en lokalplan kan ændre det fysiske miljø i et boligområde for at bekæmpe indbrud.

“Det er helt nyt for os at arbejde med, og vi syntes, det ville være spændende at se, hvad vi kan gøre i et eksisterende boligområde”, fortæller Ann Theill Johansen, landskabsarkitekt og planlægger i Furesø Kommune. Hun deltager i øjeblikket i arbejdsgruppen, der bl.a. skal vurdere, hvilke bestemmelser kommunen har hjemmel til at indarbejde i en lokalplan.

Valget faldt på Baunehøjpark, hvor grundejerforeningen i forvejen var i gang med at skrive et forslag til en lokalplan for bl.a. at sikre området oprindelige arkitektur. Desuden er Baunehøjpark hårdere ramt af indbrud end andre områder i kommunen.

Labyrintiske ligusterhække

Baunehøjpark er opført i slutningen af 1960'erne og består primært af række-, parcel-, og kædehuse i samme gule mursten. Bebyggelsen ligger på begge sider af et ca. fem hektar stort grønt område og er bundet sammen af et gennemgående stisystem.

De mange stier med hække bugter sig og zigzagger, så man hurtigt kun kan se grønt omkring sig, og det giver et dejligt indtryk af natur. Men det er samtidig fine forhold for indbrudstyre på flugt, forklarer Bo Grönlund, lektor emeritus og arkitekt, som fører an på den vandring, Byplanlaboratoriet har sat i stand mellem kommunens tryghedsmedarbejder, byplanlæggere og grundejerforeningen.

Flere steder i Baunehøjpark betyder lukkede facader ud mod vejen, at der i mindre grad er de øjne på gaden, der ellers kan forebygge kriminalitet og indbrud.

Ét af de vigtigste og mest effektive kriminalpræventive principper, tilføjer han, er øjne på gaden, dvs. at sørge for at alle, der bevæger sig rundt på gader og stier, altid er synlige for beboere og andre i området.

I Baunehøjpark har en del af husene imidlertid indgang på siden, væk fra gaden. Flere af enderækkehusene har ingen vinduer i gavlen.

Det er typisk for villa- og parcelhuskvarterer opført i 1960-70'erne, at døre og vinduer ofte er placeret væk fra vejen, og at omfattende stisystemer adskiller gående og bilister. Nye bebyggelser og kvarterer har dog lignende udfordringer. Tendensen er, at folk forskanser sig mere og mere med hække, hegn og huse, der skjuler sig bag store carporte eller vender ryggen mod gaden.

Flere øjne på gaden

I Baunehøjpark — og i lignende bebyggelser — kan man få flere øjne på gaden ved at lave vinduer i gavlene, forklarer Bo Grönlund. Hvis man fjerner nogle af de små stier mellem husene, kan man samtidig begrænse flugtveje.

Den slags fysiske ændringer er netop noget, man godt kan gøre muligt i en lokalplan. Men det kræver, at grund-

ejerne selv vil, siger Ann Theill Johansen. Ofte stejler bolig-ejere over tiltag, der øger synligheden, fordi det strider mod et ønske om privatliv, forklarer hun.

“Man kan godt tillade, at folk fjerner stier og udvider haverne i stedet, men man kan ikke kræve det af dem. Og man kan godt skrive i en lokalplan, at man skal have lave hække, men det er et stort arbejde, du skal ud at foretage efterfølgende, hvis du skal håndhæve det. Så borgerne skal selvfølgelig være med på den; de skal ville det her. Det er derfor, vi bruger så meget tid på at oplyse dem,” forklarer Ann Theill Johansen.

Vandring i Baunehøjpark for at undersøge hvordan tryghed og indbrudsforebyggelse kan indtænkes i en ny lokalplan.

Efter vandringen har Grundejerforeningen Baunehøjpark i hvert fald fået viden og nogle idéer, som de vil overveje i deres udkast til en lokalplan, siger næstformanden Morten Heinemann, som selv har haft indbrud to gange, mens han har boet i området.

“Folk kerer sig meget om de grønne områder i vores bebyggelse og vil gerne beholde dem, som de er. Men i det arbejde, vi har været igennem med at udarbejde et udkast til en lokalplan, har vi behandlet det grønne område som et hele og ikke talt særskilt om de stier og de små lommer af grønne områder, vi har mellem boligerne. Det må komme an på en prøve, om der i grundejerforeningen er stemning for via lokalplanen at gøre det muligt at inddrage nogle af de små grønne områder i de tilstødende grunde,” siger han.

Indbrud i Furesø Kommune

Nummer **59 ud af 98** på listen over kommuner med flest indbrud pr. husstand.

Seneste antal: **18** (0.00104 indbrud pr. husstand)

Højeste antal: **100** (1. kv. 2018)

Laveste antal: **18** (1. kv. 2021)

Kilde: Bo trygt og Danmarks Statistik